

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Investerings, prestaties & waardering

1/5

Topsportklimaat: 'De beïnvloedbare maatschappelijke en sportorganisatorische omgeving waarin sporters zich tot topsporters kunnen ontwikkelen en prestaties kunnen leveren op het hoogste niveau in hun tak van sport.

Investerings in topsport

	Topsportuitgaven totaal	Topsportuitgaven uit VWS-middelen (excl. donatie aan Fonds voor de topsporter)	Topsportuitgaven uit Lotto-middelen	Topsportuitgaven uit Fonds voor de topsporter	Totale collectieve investeringen in topsport tijdens Olympische cyclus
1997	€ 19.996.408	€ 4.525.000	€ 14.763.000	€ 708.408	€ 95.064.020
1998	€ 20.919.728	€ 4.525.000	€ 15.486.000	€ 908.728	
1999	€ 26.933.438	€ 5.660.000	€ 17.078.000	€ 4.195.438	
2000	€ 27.214.446	€ 6.794.000	€ 15.948.000	€ 4.472.446	
2001	€ 32.461.798	€ 11.373.000	€ 16.933.870	€ 4.154.928	€ 150.319.217
2002	€ 36.563.394	€ 13.750.000	€ 17.693.732	€ 5.119.662	
2003	€ 41.645.781	€ 18.120.000	€ 18.002.552	€ 5.523.229	
2004	€ 39.648.244	€ 16.578.000	€ 16.974.970	€ 6.095.274	
2005	€ 40.275.502	€ 15.556.000	€ 17.781.000	€ 6.938.502	€ 172.217.473
2006	€ 52.856.393	€ 32.964.000	€ 13.950.000	€ 5.942.393	
2007	€ 37.639.558	€ 17.027.000	€ 13.950.000	€ 6.662.558	
2008	€ 41.446.020	€ 21.120.000	€ 13.950.000	€ 6.376.020	
2009	€ 52.036.526	€ 30.373.000	€ 15.350.000	€ 6.313.526	€ 209.230.265
2010	€ 50.207.235	€ 27.770.000	€ 15.350.000	€ 7.087.235	
2011	€ 55.060.418	€ 30.685.000	€ 15.350.000	€ 9.025.418	
2012	€ 51.926.086	€ 24.992.000	€ 15.350.000	€ 11.584.086	
2013	€ 52.493.135	€ 26.870.000	€ 15.550.000	€ 10.073.135	€ 206.001.395 ¹
2014	€ 51.784.954	€ 25.718.000	€ 14.872.500	€ 11.194.454	
2015	€ 51.760.503	€ 26.677.000	€ 13.658.700	€ 11.424.803	
2016	€ 49.962.803	€ 27.279.000	€ 11.259.000	€ 11.424.803	

¹ In 2015 en 2016 is voor de topsportuitgaven uit VWS-middelen gebruik gemaakt van begrotingscijfers. In 2016 is voor de uitgaven uit het Fonds voor de topsporter gebruik gemaakt van het concept bestedingsplan. Het definitieve bestedingsplan wordt vastgesteld in Algemene Vergadering november 2016.

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Investerings, prestaties & waardering

2/5

De investeringen door de overheid zijn in de Olympische cyclus richting Rio de Janeiro (106,5 miljoen euro) licht gedaald in vergelijking met de investeringen richting de Olympische Spelen in Londen (113,8 miljoen euro). Hierin zijn de uitkeringen aan het Fonds voor de Topsporter niet meegenomen. Het Fonds voor de Topsporter keerde de afgelopen 10 jaar aan stipendia een bedrag uit dat is opgelopen naar ongeveer 10 miljoen euro per jaar.

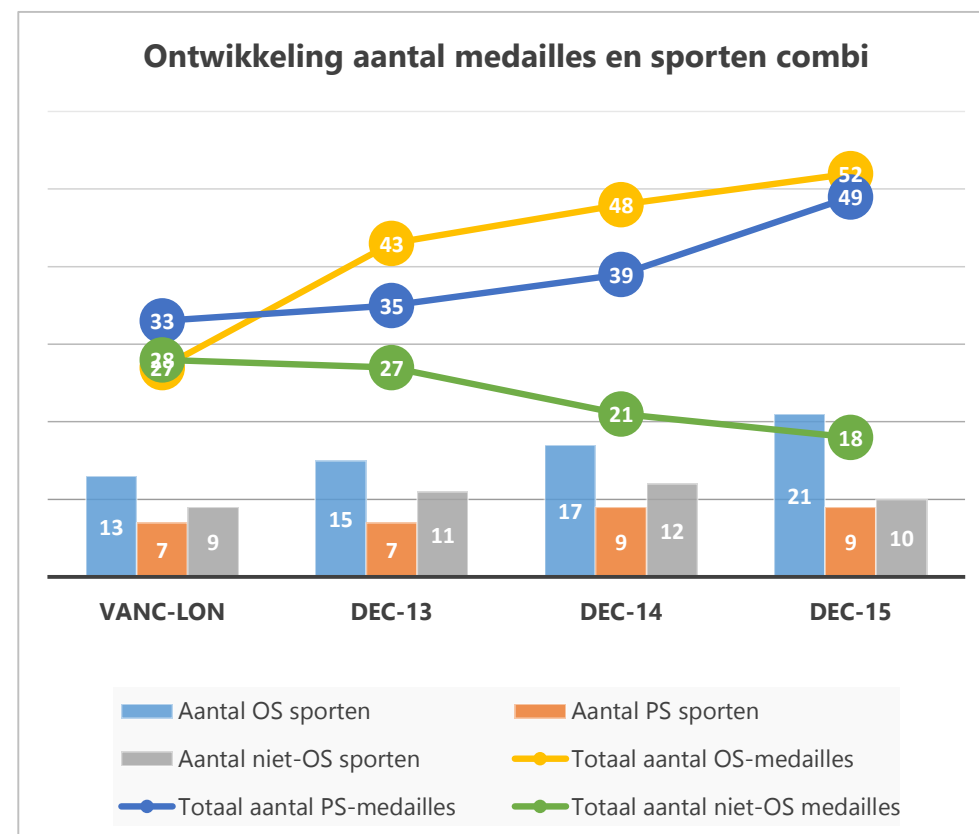
De uitgaven aan topsport uit de Lotto-gelden laten een ander beeld zien. In 2016 lagen deze uitgaven met iets meer dan 11,3 miljoen euro op het laagste niveau sinds 1997. In 2005 was de afdracht vanuit de Lotto het hoogste: 17,8 miljoen euro, 37% meer dan in 2016.

De uitkeringen via het Fonds voor de Topsporter groeiden wel, met een versnelling in de laatste jaren door een verhoogde bijdrage van het ministerie van VWS in verband met de differentiatie die in de stipendia voor topsporters is toegepast. Daarnaast zijn er steeds meer Paralympische sporters bijgekomen die recht hebben op een stipendium.

De totale (nationaal gecoördineerde) investeringen namen in de laatste Olympische cyclus voor het eerst af sinds 1997.

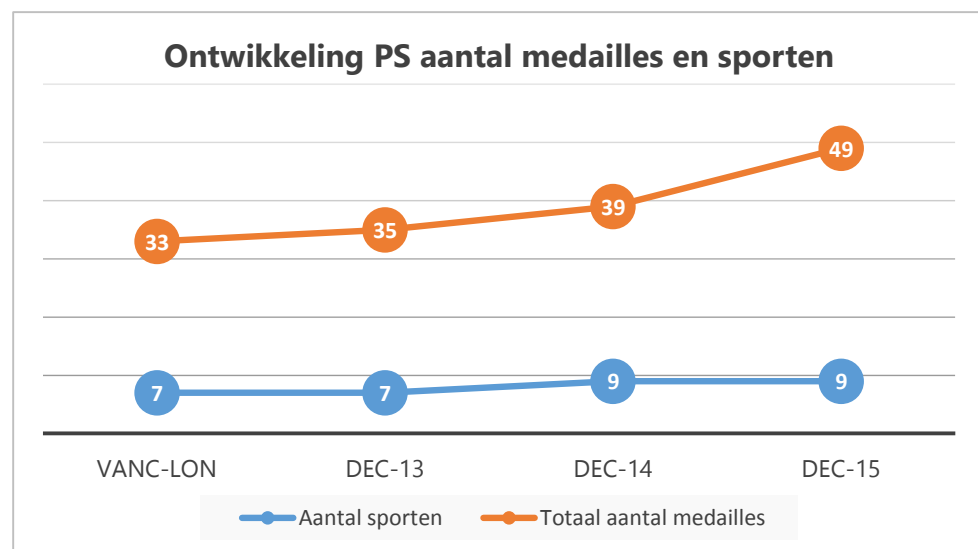
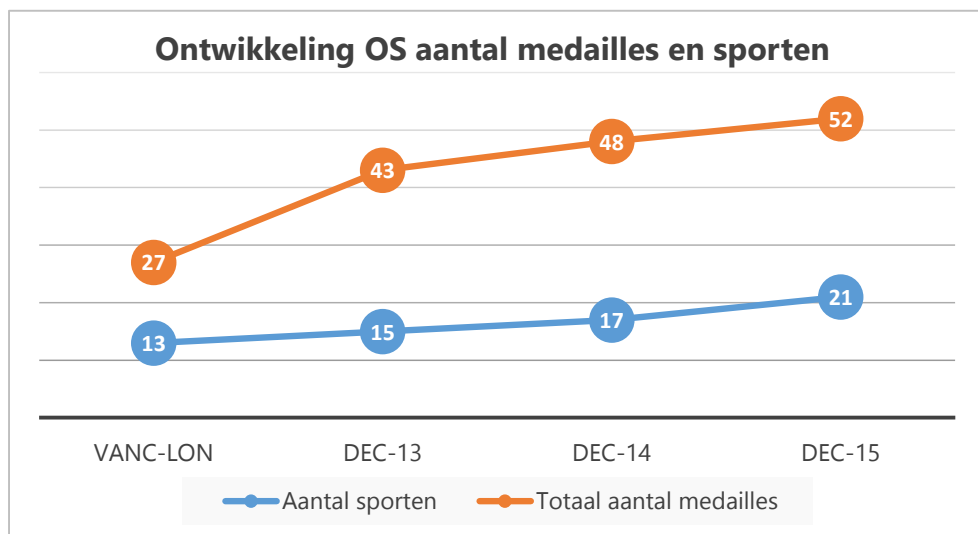
Topsportprestaties

In onderstaande grafieken zijn alle Olympische, Paralympische en niet-Olympische Nederlandse medailles opgenomen die zijn gehaald op de Olympische- of Paralympische Spelen en/of wereldkampioenschappen in de periode 2012 (incl. de Olympische winterspelen Vancouver 2010 voor de wintersporten) tot en met eind 2015.

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Investerings, prestaties & waardering

3/5

Na 2012 heeft NOC*NSF focus aangebracht in het topsportbeleid en het aantal topsportprogramma's waarin wordt geïnvesteerd is teruggebracht van 180 in 2012 naar 68 programma's in 2016.

Wat opvalt in de grafieken is dat het aantal behaalde medailles in de Olympische én de Paralympische sporten toeneemt over de tijd. In de Olympische sporten worden deze medailles behaald in steeds meer verschillende sporten. De Paralympische medailles worden behaald in een min of meer een gelijk aantal sporten.

De stijging van het aantal medailles, na de Spelen in Vancouver (2010) en Londen (2012), is te verklaren doordat er naast medailles in de 9 'podium' sporten waar Nederland al jaren structureel medailles in wint (hippische sport, hockey, atletiek, judo, roeien, schaatsen, wielrennen, zeilen en zwemmen)², ook medailles zijn gewonnen in sporten zoals beachvolleybal, BMX, boksen, handbal, handboogschieten, shorttrack, taekwondo, turnen en worstelen. Er worden dus meer medailles gewonnen in meer verschillende sporten.

De stijging van het aantal gewonnen Paralympische medailles na 2014 is te verklaren door meer medailles in voornamelijk Para-zwemmen, Para-wielrennen en Para-atletiek. Deze sporten zijn dus succesvoller geworden en halen een hoger niveau.

In de niet-Olympische sporten worden veel minder medailles behaald in 2015 (18), ten opzichte van 2012 (28).

Het focusbeleid lijkt dus niet de leiden tot meer medailles in minder sporten, maar tot meer medailles in meer sporten.

² Van Bottenburg, M. (2009) Op jacht naar goud. Het topsportklimaat in Nederland, 1998 – 2008.

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Investerings, prestaties & waardering

4/5

Waardering van het topsportklimaat

Rapportcijfer topsportklimaat in Nederland door topsporters, topcoaches en topsportcoördinatoren (in %), 2008 en 2011, 2015

	Talenten		Topsporters			Topcoaches			Technisch directeuren		
	2011	2015	2008	2011	2015	2008	2011	2015	2008	2011	2015
Gemiddelde	6,3	6,4	6,5	6,3	6,4	6,6	6,2	6,7	6,9	6,4	6,5
Percentage voldoende	81%	78%	87%	78%	72%	88%	76%	91%	100%	79%	88%

Ten opzichte van 2011 is iedereen positiever over het topsportklimaat.

Gezien het percentage voldoende zijn topsporters een stuk kritischer dan in 2011 (en dus ook meer verdeeld dan in 2011). Daarom is het interessant om de antwoorden van de topsporters uit te splitsen.

Uitsplitsing waardering van topsporters van het topsportklimaat in 2015

Geslacht		Leeftijd		Status			
Man	Vrouw	Tot 25	25 jaar en ouder	A	B	HP	Geen
6,5	6,4	6,5	6,4	6,6	6,4	6,8	5,6

Uitsplitsing waardering van topsporters van het topsportklimaat in 2015

Top drie wereld vs rest		Ledental sportbonden			Type sport		Categorie discipline		
top drie	nooit top drie	klein	middel	groot	solo/duo	team	Olympisch	Niet-Olympisch	Paralympisch
6,4	6,4	6,2	6,3	6,6	6,3	6,7	6,2	6,6	6,8

Topsporters met een A- of HP-status beoordelen het topsportklimaat in Nederland het meest positief.

Teamsporters zijn een stuk positiever over het topsportklimaat dan solo/duo sporters.

Paralympische sporters zijn positiever over het topsportklimaat dan Olympische en niet-Olympische sporters.

Beoordeling van topsportklimaat in Nederland ten opzichte van andere landen in 2015, vergeleken met 2011

	Topsporters		Topcoaches		Technisch directeuren	
	2011	2015	2011	2015	2011	2015
Goed	7	8	8	16	6	27
Voldoende	21	23	22	39	22	17
Redelijk	39	43	45	28	53	40
Onvoldoende	25	28	20	16	19	13
Slecht	8	9	6	1	0	3

Topsporters, coaches en technisch directeuren zijn in 2015 allen positiever over het topsportklimaat in Nederland ten opzichte van andere landen dan in 2011.

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Investerings, prestaties & waardering

5/5

Conclusie

Algemeen genomen is het topsportklimaat de afgelopen vier jaar in vrijwel alle opzichten verbeterd, al gaat het soms met kleine stapjes. Wel is er sprake van 'polarisering' in de waardering, waarschijnlijk als gevolg van het focusbeleid.

Topsporters uit de focussporten waarderen het topsportklimaat gemiddeld significant hoger dan topsporters uit niet-focussporten. Verder waarderen de Paralympische topsporters het topsportklimaat hoger dan de Olympische en niet-Olympische respondenten en zijn topsporters kritischer op het topsportklimaat dan coaches en technisch directeuren.

Ontwikkeling is er zeker, maar het kan altijd beter. Daarom blijft het cijfer steeds een 6 of 7. Je bent snel ontevreden omdat je altijd meer wilt bereiken.

Coach

We moeten goed kijken naar wat goed is en daar niet op bekribbelen. De dingen die goed functioneren in stand houden. Daarnaast is maatwerk erg belangrijk. Er zijn heel veel verschillen tussen de programma's.

Technisch directeur

Colofon

De 4-meting van het Topsportklimaat is uitgevoerd in opdracht van NOC*NSF, met ondersteuning van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het onderzoek is uitgevoerd door de Universiteit Utrecht, Departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap, in samenwerking met het Mulier Instituut.

Universiteit Utrecht

Prof. dr. Maarten van Bottenburg
Bake Dijk, MA

Mulier Instituut

Dr. Agnes Elling
Drs. Remko van den Dool
Niels Reijgersberg, MSc

Voor verdere informatie over de 4-meting van het Topsportklimaat kunt u contact opnemen met Bake Dijk via B.Dijk@uu.nl.

Universiteit Utrecht

Nederlands
Olympisch Comité
Nederlandse
Sport Federatie